

ที่ สร. ๐๕๐๓/ ๒๒๖๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒๖

กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔

เรื่อง การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางกงสุล และพิธีสารที่เกี่ยวข้องและ
การตรากฎหมายอนุวัตรให้เป็นไปตามอนุสัญญาและพิธีสารดังกล่าว

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

อ้างถึง หนังสือที่ กค.๐๖๐๑/๓๓๓๔ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๐๔

ตามที่ได้เสนอขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑. ภาคยานุวัตรเข้าเป็นภาคีอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางกงสุล

ตามข้อ ๙ แห่งอนุสัญญา โดยทั้งข้อสงวนไว้ตามข้อเสนอนี้ของคณะกรรมการพิเศษ ฯ และภาคยานุวัตร
เข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับเกี่ยวกับการไต่สวนคดีตามข้อ ๕ แห่งพิธีสารดังกล่าวแล้ว พร้อมกับการให้
สัตยาบันอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางกงสุลและพิธีสารเลือกรับเกี่ยวกับการไต่สวนคดี ในเมื่อ
ได้ตระเตรียมกฎหมายที่จำเป็นพร้อมแล้ว

๒. ตรากฎหมายอนุวัตรการให้เป็นไปตามอนุสัญญาดังกล่าวในคราวเดียวกันกับกฎหมาย
อนุวัตรการให้เป็นไปตามอนุสัญญาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางกงสุล โดยกระทรวงการต่างประเทศจะได้ตระเตรียม
ร่างกฎหมายเสนอให้คณะกรรมการพิเศษ ฯ พิจารณา แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป
ความละเอียดแจ้งอยู่แล้ว นั้น

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔ ลงมติอนุมัติให้ดำเนินการ

ให้ตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอ

จึงขอขึ้นบัญชีมา.

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายบุญ บวรวิทย์)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติธรรม.

ที่ สร.๐๕๐๑/ ๒๖๓๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔

เรื่อง การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางกงสุล และพิธีสารที่เกี่ยวข้องและ
การตรากฎหมายอนุวัตรให้เป็นไปตามอนุสัญญาและพิธีสารดังกล่าว

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกเกี่ยวกับเรื่องนี้

กระทรวงการต่างประเทศได้เสนอขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติให้ดำเนินการ
ดังต่อไปนี้คือ

๑. ภาคยานุวัตร เข้าเป็นภาคีอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางกงสุล
ตามข้อ ๑๕ แห่งอนุสัญญา โดยตั้งข้อสงวนไว้ตามข้อเสนอนี้ของคณะกรรมการพิเศษ ฯ และภาคยานุวัตร
เข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับเกี่ยวกับการไต่สวนคดีตามข้อ ๕ แห่งพิธีสารดังกล่าวแล้ว พร้อมกับการให้
สัตยาบันอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางกงสุลและพิธีสารเลือกรับเกี่ยวกับการไต่สวนคดี ในเมื่อ
ได้เตรียมกฎหมายที่จำเป็นพร้อมแล้ว

๒. ตรากฎหมายอนุวัตรให้เป็นไปตามอนุสัญญาดังกล่าวในคราวเดียวกันกับกฎหมาย
อนุวัตรการให้เป็นไปตามอนุสัญญาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางกงสุล โดยกระทรวงการต่างประเทศจะได้เตรียม
ร่างกฎหมายเสนอให้คณะกรรมการพิเศษ ฯ พิจารณา แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป
ความละเอียดปรากฏตามบันทึกที่ได้แนบมาพร้อมนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔ ลงมติอนุมัติให้ดำเนินการ
ได้ตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอ

จึงขอขึ้นบัญชีมา.

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายมนูญ บริสุทธี)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี
per

กองนิติกรรม.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
วันที่...๕.๑๒.๕๕...เวลา...๑๕.๓๐ น.

๖

๑/๓

กระทรวงการต่างประเทศ

ที่ กค. ๐๖๐๑/๓๕๖๗

๑๗ มกราคม ๒๕๐๘

เรื่อง การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางกงสุล และพิธีสารที่เกี่ยวข้องและการตรากฎหมายอนุวัติให้เป็นไปตามอนุสัญญาและพิธีสารดังกล่าว

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ กค. ๑,๐๔๔/๒๕๐๖ ลงวันที่ ๒๔

มิถุนายน ๒๕๐๖

กมธ. (๑๗๓)

๒. หนังสือกระทรวงการต่างประเทศที่ สร. ๔๓๐๔๒/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๒๑

กันยายน ๒๕๐๔

๓. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ กค. ๑๒๑๗๒/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๑๑

ตุลาคม ๒๕๐๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางกงสุลลงวันที่ ๒๔

เมษายน ค.ศ. ๑๙๖๓ พิธีสารเลือกรับเกี่ยวกับการไต่สวนคดี และ

พิธีสารเลือกรับเกี่ยวกับการระงับข้อพิพาทโดยบังคับ และคำแปล

รวม ๓๕ ชุด

อนุสนธิหนังสือที่อ้างถึง แจ่มมิชของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๐๖ อนุมัติให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการเสนออนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางกงสุลฉบับลงวันที่ ๒๔ เมษายน ค.ศ. ๑๙๖๓ ซึ่งคณะผู้แทนไทยที่ไปร่วมการประชุมทำอนุสัญญาไม่ไต่ลงนามเพราะเห็นว่ายังมีพื้นที่ไม่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของประเทศไทยอยู่ในคณะกรรมการพิเศษเพื่อพิจารณาอนุสัญญาต่าง ๆ พิจารณาร่วมกับคณะผู้แทนกระทรวงที่เกี่ยวข้องว่าประเทศไทยจะควรรับพันธกรณีในเรื่องความสัมพันธ์ทางกงสุลหรือไม่เพียงไร นั้น

กระทรวงการต่างประเทศได้เสนออนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางกงสุลตลอดจนพิธีสารที่เกี่ยวข้อง คือพิธีสารเลือกรับเกี่ยวกับการไต่สวนคดีและพิธีสารเลือกรับเกี่ยวกับการระงับข้อพิพาทโดยบังคับให้คณะกรรมการพิเศษเพื่อพิจารณาอนุสัญญาต่าง ๆ พิจารณาแล้ว คณะกรรมการดังกล่าวได้พิจารณาอนุสัญญาและพิธีสารดังกล่าวร่วมกับผู้แทนกระทรวงที่เกี่ยวข้องและมีความเห็นว่า

/ก.

ก. อนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางกงสุล

ในแง่หลักการ

๑. อนุสัญญานี้ได้ประมวลกฎเกณฑ์ในเรื่องความสัมพันธ์ทางกงสุลรวมทั้ง เอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางกงสุล ซึ่งก่อนหน้านี้ยังไม่บรรลุถึงขั้นเป็นจารีตประเพณีของกฎหมายระหว่างประเทศไว้อย่างละเอียดละออและแน่ชัด จึงย่อมจะก่อให้เกิดความสับสนในทางปฏิบัติ และจะทำให้ข้อขัดแย้งระหว่างรัฐอันอาจเกิดขึ้นจากการยึดถือทางปฏิบัติในเรื่องความสัมพันธ์ทางกงสุลที่แตกต่างกันอยู่ลดน้อยลง

๒. มาตรฐานของ เอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางกงสุลที่ได้กำหนดไว้ในอนุสัญญานี้ โดยให้ลดหลั่นลงมาจากเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางทูต เพื่อมิให้เป็นการยกระดับของสถานทางกงสุลขึ้นมา เทียบกับสถานทางทูตนั้น เป็นการช่วยทวนหลักการและเหตุผล เพราะในกรณีปรกติการหน้าที่ของกงสุลคือการให้ความคุ้มครองผลประโยชน์ของรัฐส่งและคนชาติของรัฐส่ง และส่งเสริมพัฒนาการของความสัมพันธ์ทางพาณิชย์ ทางเศรษฐกิจ ทางวัฒนธรรม และทางวิทยาศาสตร์ระหว่างรัฐรับกับรัฐส่งเท่านั้น หากใช้เป็นการแทนรัฐในทางการเมือง เช่น สถานทางทูตไม่

ในแง่สาระสำคัญของอนุสัญญา

๑. ใบบัญชีแจ้งการหน้าที่ทางกงสุลไว้อย่างละเอียดละออและชัดเจนซึ่งย่อมจะช่วยให้การปฏิบัติทั้งในฐานะที่เป็นรัฐส่งและรัฐรับ เป็นไปโดยสะดวก

๒. แม้ว่าเมื่อรัฐรับให้ความยินยอม พนักงานกงสุลจะปฏิบัติงานทางทูตได้ในกรณี ที่รัฐส่งไม่มีคณะผู้แทนทางทูตของตนและตนไม่มีคณะผู้แทนทางทูตของรัฐสาม เป็นผู้แทนในรัฐรับ การปฏิบัติงานทางทูต เช่นว่านี้ก็ไม่ทำให้พนักงานกงสุลมี เอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางทูต

๓. สถานทางกงสุล เครื่องตกแต่ง ทรัพย์สิน และยานพาหนะในการขนส่งของสถานกงสุลได้รับความคุ้มกันจากการ เรียกเกณฑ์เพื่อความมุ่งประสงค์ทางการป้องกันชาติ หรือสาธารณประโยชน์เพียงประการเดียว และโดยมีข้อยกเว้นทว่า ถ้าจำเป็นจะเวนคืนเพื่อความมุ่งประสงค์ดังกล่าวแล้วก็ได้ ส่วนในกรณีทางทูตได้รับความคุ้มกันกว้างขวางกว่า กล่าวคือ ได้รับความคุ้มกันจากการค้น การเรียกเกณฑ์ การอายัด หรือการบังคับคดีด้วย

๔. ความคุ้มกันจากการจับกุมหรือกักขัง พนักงานกงสุล (Consular Officer) ใบบัญชีน้อยกว่าที่ตัวแทนทางทูต (Diplomatic Agent) และเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการและฝ่ายวิชาการ (Administrative and Technical Staff) ของสถานทูตได้รับ กล่าวคือตัวแทนทางทูตและ เจ้าหน้าที่สถานทูตดังกล่าวได้รับความคุ้มกันจากการจับกุมหรือกักขังโดยไม่มีข้อยกเว้น แต่พนักงานฝ่ายกงสุล (Consular Officer) อาจถูกจับกุมหรือกักขังในระหว่างการพิจารณาไต่ถามคำวินิจฉัยของเจ้าหน้าที่ศาลผู้มิอำนาจในกรณีที่ทำความผิดทางอาญาอุกฉกรรจ์

๕. ความคุ้มกันจากอำนาจพิจารณาพิพากษาทางอาญา ทั่วแทนทางทุกและเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการและฝ่ายวิชาการของสถานทูตได้รับ โดยไม่มีขีดจำกัด แต่พนักงานฝ่ายกงสุลได้รับความคุ้มกันในส่วนที่เกี่ยวกับการกระทำที่ไต่กระทำไปในการปฏิบัติการหน้าที่ทางกงสุล เท่านั้น

๖. ความคุ้มกันจากอำนาจพิจารณาพิพากษาทางแพ่งและทางปกครองของรัฐรับทั่วแทนทางทุกได้รับ โดยมีข้อยกเว้นบางประการ คือ การดำเนินคดีเป็นส่วนตัว เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่ตั้งอยู่ในรัฐรับ การดำเนินคดีมรดกในฐานเอเจนและการดำเนินคดีเกี่ยวกับกิจกรรมในทางวิชาชีพ หรือพาณิชย์ ซึ่งทั่วแทนทางทุกกระทำเป็นส่วนตัวในรัฐรับ แต่พนักงานฝ่ายกงสุลและลูกจ้างฝ่ายกงสุลได้รับความคุ้มกันน้อยกว่าที่ทั่วแทนทางทุกได้รับ คือ ได้รับความคุ้มกันในส่วนที่เกี่ยวกับการกระทำซึ่งปฏิบัติไปในหน้าที่ทางกงสุลซึ่งเท่ากับเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการและฝ่ายวิชาการของคณะผู้แทนทางทุกเท่านั้น และยังมีข้อยกเว้นโดยว่าพนักงานฝ่ายกงสุลหรือลูกจ้างฝ่ายกงสุลจะไม่ได้รับความคุ้มกันในคดีแพ่งเกี่ยวกับสัญญาที่ไต่กระทำในฐานะตัวแทนของรัฐสูง และคดีแพ่งที่ฝ่ายที่สามฟ้องร้องสำหรับอุบัติเหตุในรัฐรับอันเนื่องมาจากยานหรืออากาศยาน

๗. สำหรับพนักงานกงสุลซึ่งเป็นคนชาติหรือผู้มีถิ่นที่อยู่ถาวรของรัฐรับ ถ้ารัฐรับมิได้ให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันเพิ่มเติม ก็ให้โดยอุปโลกแต่เพียงความคุ้มกันจากอำนาจพิจารณาพิพากษาและความละเมิดมิได้ในส่วนที่เกี่ยวกับการกระทำที่เป็นทางการในการปฏิบัติการหน้าที่ของตน เท่านั้น

ส่วนบุคคลอื่นในสถานกงสุลนอกจากในวรรคก่อนซึ่งเป็นคนชาติหรือผู้มีถิ่นที่อยู่ถาวรของรัฐรับตลอดจนคนในครอบครัวของบุคคลเหล่านี้จะ อุปโลก เอกสิทธิ์และความคุ้มกันเท่าที่รัฐรับให้เท่านั้น

๘. ในส่วนที่เกี่ยวกับสถานกงสุลสิทธิศักดิ์และกงสุลสิทธิศักดิ์ ซึ่งโดยปรกติมักจะแต่งตั้งจากคนชาติของรัฐรับ หรือคนต่างท้าวซึ่งมีถิ่นที่อยู่ประจำในรัฐรับ ก็ให้กำหนดมาตรฐานของเอกสิทธิ์และความคุ้มกันที่รัฐรับพึงให้ไว้อย่างเหมาะสม เช่น ให้รัฐรับดำเนินการเพิกถอนที่อาจจำเป็นเพื่อคุ้มครองสถานที่ทางกงสุลแทนที่จะกำหนดให้เป็นหน้าที่พิเศษของรัฐรับดังเช่นในกรณีทางทุกและกงสุล โดยอาชีพ บรรณสารและเอกสารของกงสุลสิทธิศักดิ์จะคงแยกไว้ต่างหากจากหนังสือ โตตอบส่วนตัว วัสดุ สมุดหรือเอกสาร เกี่ยวกับวิชาชีพหรือการค้า การยกเว้นจากอากรศุลกากร สถานกงสุลสิทธิศักดิ์จะได้รับยกเว้นเฉพาะตราแผ่นดิน ชง ป้าย ตราประทับและตราออก สมุด สิ่งพิมพ์ทางการ เครื่องเรือนและบริภัณฑ์ประจำสำนักงาน นอกจากนั้นกงสุลสิทธิศักดิ์ไม่มีสิทธิที่จะได้รับยกเว้นอากรศุลกากรการนำเข้าและจำหน่ายการค้า เสนอคดีทางอาญาแก่เจ้าพนักงานกงสุลสิทธิศักดิ์ ๆ ก็คงไปปรากฏตัวต่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจคนในครอบครัวของเจ้าพนักงานกงสุลและของลูกจ้างฝ่ายกงสุลของสถานกงสุลสิทธิศักดิ์ไม่ได้ รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามอนุสัญญาฉบับนี้เลย

บทบัญญัติที่ไม่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของประเทศไทย

อนุสัญญาฉบับนี้ยังมีบทบัญญัติที่ไม่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของประเทศไทย อยู่บ้าง แม้ว่าในบางกรณีพันธกรณีจะบรรเทาลงบ้างจากร่างเดิมของอนุสัญญาฉบับนี้ ซึ่ง คณะรัฐมนตรีได้เคยมีมติกำหนดแนวทางให้คณะผู้แทนไทยไปดำเนินการในการประชุมทำอนุสัญญา กล่าวคือ

๑. ข้อ ๓๖.๑ (ข) ซึ่งกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรับแจ้งพยานหลักฐานโดยเร็ว ในเมื่อคนชาติของรัฐผู้ส่งซึ่งถูกจับกุมหรือถูกนำตัวไปขังไว้ในเรือนจำ หรือถูกควบคุมตัวระหว่าง พิจารณา หรือถูกกักขังในท่านองอื่นใด ร้องขอ และให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรับแจ้งให้บุคคลเชื่อว่า ทราบถึงสิทธิของเขาที่จะร้องขอให้แจ้งให้ทนายความของรัฐผู้ส่งทราบด้วย

๒. ข้อ ๓๗ (ก) ซึ่งกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรับมีหน้าที่แจ้งให้สถานกงสุล ทราบเมื่อมีข้อความที่เกี่ยวข้องเนื่องถึงมรดกกรรมของคนชาติของรัฐผู้ส่ง และ

๓. ข้อ ๔๑.๑ ซึ่งกำหนดมิให้จับกุมหรือกักขังพนักงานฝ่ายกงสุล (Consular officer) ในระหว่างการพิจารณา เว้นแต่ในกรณีความผิดทางอาญาออกนอกระจำและเป็นการ กระทำตามคำวินิจฉัยของเจ้าหน้าที่ฝ่ายศาลผู้มีอำนาจด้วย

มติความเห็นของคณะกรรมการพิเศษเพื่อพิจารณาอนุสัญญาต่าง ๆ

คณะกรรมการพิเศษฯ ได้พิจารณาอนุสัญญาฉบับนี้ร่วมกับผู้แทนกระทรวงที่เกี่ยวข้อง อย่างละเอียดถี่ถ้วนแล้ว และในที่สุดได้มีมติความเห็นว่ เมื่อได้มีการประมวลเรื่องความ สัมพันธ์ทางกงสุล เป็นกฎหมายระหว่างประเทศหรือเป็นกฎเกณฑ์สำหรับใช้บังคับ เป็นการสากล ขึ้นแล้ว และส่วนสำคัญของกฎเกณฑ์ที่ได้ประมวลขึ้นนี้ก็สอดคล้องกันกับผลประโยชน์ของประ เทศไทยเป็นอย่างดี กล่าวคือ มาตราฐานของเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางกงสุลตามอนุสัญญาฉบับนี้ ค่ากว่ามาตรฐานของเอกสิทธิ์และความคุ้มกันที่ประเทศไทยให้ในทางกงสุลอยู่ในปัจจุบันนี้ซึ่ง เท่าเทียมกับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางทูต ประเทศไทยก็สมควร เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฉบับนี้

สำหรับบทที่ยังไม่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของประเทศไทยที่ยังมีอยู่ เป็นส่วนน้อย ทั้งได้กล่าวข้างต้น เนื่องจากว่าประเทศไทยมีคนต่างด้าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนสัญชาติจีน เข้ามานำหนักอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากมาย (ข้อ ๓๖. วรรค ๑ (ข) และ ๓๗ (ก)) ถ้าต้อง รับพันธกรณีเช่นว่านี้ก็ย่อมเป็นการระอหนักยิ่งแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และเนื่องจากมีโดยคำ ที่มีความหมายไม่ชัดเจนยากแก่การปฏิบัติและไม่สอดคล้องกับกฎหมายไทยกับยังไม่สอดคล้องกับ หลักของการบริหารความยุติธรรมนัก (ข้อ ๔๑.๑) เพราะตามกฎหมายไทยไม่มีการแบ่ง ความผิดทางอาญาออกเ็นประเภทออกนอกระจำและไม่ออกนอกระจำ และการออกหมายจับ เป็น อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ หากจะออกหมายก็ต่อเมื่อมีการฟ้องร้องแล้ว นอกจากนี้ ในกรณีที่กระทำความผิดซึ่งหน้าพนักงานกงสุลไม่ควรได้รับความคุ้มกันจากการจับกุมคุมขังนั้น

เมื่อได้ ...

เมื่อใดหรือกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องแล้ว คณะกรรมการพิเศษฯ ได้มีความเห็นว่าในการ
เข้า เป็นภาคีสัญญาดังนี้ประเทศไทยจะต้องสงวนไว้ และสมควรตั้งข้อสงวนสำหรับที่
ไม่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของประเทศไทยดังต่อไปนี้

๑. ข้อ ๓๖ วรรค ๑ (ข) ซึ่งกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรับแจ้งให้สถานกงสุล
ทราบถึงการจับกุมคนสัญชาติของรัฐผู้ส่งถ้าบุคคลนั้นร้องขอ และกำหนดให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าว
มีหน้าที่แจ้งให้บุคคลที่ถูกจับกุมทราบถึงสิทธิของเขาตามข้อนี้ด้วยนั้น ควรตั้งข้อสงวนจากัดที่จะ
แจ้งให้สถานกงสุลทราบถึงการจับกุมคนสัญชาติของรัฐผู้ส่งในเมื่อบุคคลนั้นร้องขอ เฉพาะใน
กรณีที่คนสัญชาติของรัฐผู้ส่งมิใช่ เป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ประจำตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และมีได้เข้ามา
หรือยังคงอยู่ในประเทศไทยโดยละเมิดกฎหมายและกฎข้อบังคับของประเทศไทย ส่วนการแจ้ง
ให้บุคคลที่ถูกจับกุมทราบถึงสิทธิของเขาตามข้อนี้ไม่ควรตั้งข้อสงวนไว้รับโดยถือว่า เป็นหน้าที่ของรัฐ
ผู้ส่งที่จะแจ้งให้คนสัญชาติของตนทราบถึงสิทธิเช่นว่านี้

๒. ข้อ ๓๗ (ก) ซึ่งกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรับแจ้งให้สถานกงสุลทราบ
เมื่อมีข้อความที่เกี่ยวข้องถึงมรดกของคนสัญชาติของรัฐผู้ส่งนั้น ควรตั้งข้อสงวนจากัดที่จะแจ้ง
ให้สถานกงสุลทราบ เฉพาะมรดกกรรมของคนสัญชาติของรัฐผู้ส่งซึ่งมิใช่ เป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ประจำ
ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองและมีได้เข้ามาหรือยังคงอยู่ในประเทศไทยโดยละเมิดกฎหมายและ
กฎข้อบังคับของประเทศไทย

๓. ข้อ ๔๑.๑ ซึ่งกำหนดมิให้จับกุมหรือกักขังพนักงานฝ่ายกงสุลในระหว่างการ
พิจารณาเว้นแต่ในกรณีความผิดทางอาญาฉุกเฉินและเป็นกรณีกระทำความผิดอาญาของ เจ้าหน้าที่
ฝ่ายศาลผู้มีความผิดด้วยนั้น ควรแสดงความเข้าใจของประเทศไทยไว้ให้ชัดเจนว่า คำว่า
"ความผิดทางอาญาฉุกเฉิน" ที่ใช้ในวรรคนี้หมายถึงความผิดทางอาญาซึ่งตามกฎหมายไทย
มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่ ๑๐ ปี ขึ้นไป และการจับกุมหรือกักขังในกรณีการกระทำความผิด
ทางอาญาเช่นว่านี้ อาจกระทำได้ตามข้อวินิจฉัยของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของไทย ทั้งนี้ เพื่อให้
สามารถปฏิบัติตามพันธกรณีของวรรคนี้ได้โดยสะดวกและปราศจากอุปสรรคทางกฎหมาย นอกจากนี้
ควรตั้งข้อสงวนเพื่อให้การจับกุมคนสัญชาติพนักงานฝ่ายกงสุลในกรณีกระทำความผิดทางอาญาซึ่งหน้า
ได้ด้วย

๔. พิจารณาเลือกไว้เกี่ยวกับการไต่สวนคดี ซึ่งมีสาระกำหนดไม่ให้พนักงานฝ่าย
กงสุล ลูกจ้างฝ่ายกงสุลและบุคคลในคณะเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริการทางกงสุลไต่สวนคดีโดยนิตยภั
ของกฎหมายของรัฐผู้รับแต่อย่างใด ประเทศไทยควร เข้า เป็นภาคีแห่งพิธีสารฉบับนี้โดย เหตุ
ผลเช่นเดียวกับที่ในการพิจารณาพิพากษาในเรื่อง เกี่ยวกันนี้ซึ่ง เกี่ยวเนื่องกันกับอนุสัญญากรุง เวียนนา
ว่าด้วยความสัมพันธ์ทางทูต กล่าวคือ ไม่มีประโยชน์อันใดที่จะให้บุคคล เช่นว่านี้มีสัญชาติไทยด้วย
เราไม่อาจจะหวังให้บุคคล เช่นว่านี้จะรักภักดีต่อประเทศไทยได้ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติ
ไว้แล้ว ดังปรากฏในหนังสือที่อ้างถึง ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติฉบับใหม่ซึ่งกำลังอยู่ในระหว่าง
การพิจารณาของคณะกรรมการข้าราชการของสภาร่างรัฐธรรมนูญได้แก้ไขให้สอดคล้องกันกับพิธีสาร
ฉบับนี้แล้ว

ค. พิธีสารเลือกรับเกี่ยวกับการระงับข้อพิพาทโดยบังคับ ซึ่งมีสาระกำหนดให้ข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากการตีความหรือการใช้อรรถาธิบายของเงื่อนไขว่าด้วยความสัมพันธ์ทางกงสุลอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาโดยบังคับของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ และอาจนำขึ้นสู่ศาลได้โดยการยื่นคำร้องขอของคู่พิพาทที่เป็นภาคีแห่งพิธีสารฉบับนั้น ประเทศไทยไม่ควรถือเป็นภาคี โดยเหตุผลเช่นเดียวกันกับในกรณีของพิธีสารในเรื่องเดียวกันนี้ซึ่งเกี่ยวเนื่องกันกับอนุสัญญาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางทูต กล่าวคือ กฎบัตรสหประชาชาติข้อ ๓๓ ได้กำหนดวิธีการระงับข้อพิพาทโดยสันติวิธีไว้หลายวิธีเป็นชั้น ๆ ไปเป็นอย่างดีแล้ว คือ โดยการเจรจา การสอบสวน การไกล่เกลี่ย การประนีประนอม การอนุญาโตตุลาการ การชำระโดยสันติหรือด้วยวิธีการอื่นแล้วแต่ภาคีจะเลือกเป็นต้น เมื่อมีการพิพาทขึ้นประเทศไทยย่อมเลือกใช้วิธีการระงับข้อพิพาทเหล่านี้ได้อยู่แล้ว ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติไว้แล้วในหนังสือที่อ้างถึง

กระทรวงการต่างประเทศได้พิจารณาเห็นพ้องด้วยกับมติความเห็นของคณะกรรมการพิเศษทุกประการ นอกจากนี้ ใคร่ขอเรียนเพิ่มเติมมาด้วยว่า ในปัจจุบันนี้ เนื่องจากการทำสงครามกลางเมืองเล็ก ความตกลงสมบูรณแบบ ประเทศไทยยังมีอยู่ผู้หนึ่งที่ควรเจรจาทำสนธิสัญญาในเรื่องการกงสุลกับสหราชอาณาจักรอยู่ และการเจรจาทำสนธิสัญญาทางไมตรีและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับสหรัฐซึ่งกำลังกระทำกันอยู่นี้ฝ่ายสหรัฐก็ให้แสดงความปรารถนาที่จะให้มีสนธิสัญญาในเรื่องการกงสุลกับประเทศไทยด้วย ทั้งสองประเทศนี้ต่างก็แสดงท่าทีให้ทราบว่า จะเข้าเป็นภาคีอนุสัญญานี้ และถ้าประเทศไทยจะเข้าเป็นภาคีอนุสัญญานี้ด้วยแล้วก็ไม่ขัดใจที่จะทำสนธิสัญญาสองฝ่ายในเรื่องการกงสุลกับประเทศไทยอีก กระทรวงการต่างประเทศจึงมีความเห็นว่าประเทศไทยเข้าเป็นภาคีอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางกงสุลเสีย นอกจากจะทำให้ไม่ต้องทำสนธิสัญญาในเรื่องการกงสุลกับทั้งสองประเทศดังกล่าวแล้วยังจะยกเป็นข้ออ้างไม่ทำสนธิสัญญาสองฝ่ายในเรื่องการกงสุลกับประเทศอื่นใดอีกด้วย การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาหลายฝ่ายทั่ว ๆ ไปอันเป็นกฎเกณฑ์สากลของกฎหมายระหว่างประเทศเช่นนี้ ประเทศไทยย่อมต้องสนองรับพันกรณีเพียงเท่าที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของตนได้อยู่แล้ว จึงเป็นการสมควรที่ประเทศไทยจะเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางกงสุล และพิธีสารเลือกรับเกี่ยวกับการให้สัตยาบันตามมติความเห็นของคณะกรรมการพิเศษ ฉะนั้นจึงเรียนมาเพื่อโปรดเกล้าฯ เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

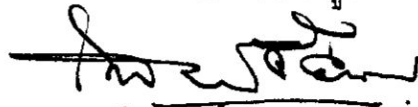
๑. ภาควิชาอนุวัตร เข้าเป็นภาคีอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางกงสุลตามข้อ ๑๕ แห่งอนุสัญญา โดยตั้งข้อสงวนไว้ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการพิเศษฯ ดังได้กล่าวข้างต้น และภาควิชาอนุวัตร เข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับเกี่ยวกับการให้สัตยาบันตามข้อ ๕ แห่งพิธีสารดังกล่าวแล้ว พร้อมกับการให้สัตยาบันอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางทูตและพิธีสารเลือกรับเกี่ยวกับการให้สัตยาบันซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติไว้แล้ว เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๐๔ (หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ กค. ๑๒๑๗๒/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๑๑

ตุลาคม ๒๕๐๔) ในเมื่อไต่กระเตรียมกฎหมายที่จำเป็นไว้พร้อมแล้ว

๒. ตรากฎหมายอนุวัติการให้เป็นไปตามอนุสัญญาดังกล่าวในคราวเดียวกัน
กับกฎหมายอนุวัติการให้เป็นไปตามอนุสัญญาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางทูตซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มี
มติให้ดำเนินการไว้แล้ว โดยกระทรวงการต่างประเทศจะไต่กระเตรียมร่างกฎหมาย
เสนอให้คณะกรรมการพิเศษฯ พิจารณาแล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

เรื่องนี้ ให้นำเรียนท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศทราบแล้ว
ขอได้โปรดนำเสนอดังกล่าวต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นายไพโรจน์ ชัยนาม)

ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ

กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย.